

Utrecht, 27 februari 2013

Besluit van het College van Bestuur van de SPO Utrecht
tot het verzoeken aan de gemeenteraad om de Jan Nieuwenhuysenschool
per 1 augustus 2013 op te heffen.

1. Inleiding

De Jan Nieuwenhuysenschool is een openbare school in Lombok. Het is de enige openbare school in dit deel van de wijk West. De school telde op de teldatum 2012 89 leerlingen; de gemeentelijke prognose voor de teldatum 2012 was 97 leerlingen.

De Jan Nieuwenhuysenschool is al jaren een kleine school (van 111 leerlingen in 2005 naar 97 in 2011) die onder de opheffingsnorm van de gemeente Utrecht van 186 leerlingen zit. SPO Utrecht heeft de school altijd in stand gehouden, omdat het bestuur er naar streeft om in elke (sub)wijk een openbare school te hebben. De school wordt in stand gehouden door binnen de rijksregelgeving gebruik te maken van de zogenaamde 'systematiek van de gemiddelde schoolgrootte'. Met behulp van deze systematiek is het mogelijk om scholen, die onder de opheffingsnorm zitten maar door het bestuur wel als zelfstandige vestiging gewenst zijn, voor rijksbekostiging in aanmerking te laten komen. Dit kan zolang er binnen het bestuur ook grote scholen zijn die de leerlingenaantallen op kleine scholen compenseren.

De laatste prognose 2013-2027 van de Jan Nieuwenhuysenschool is dat de school in 2015 (teldatum 2014) 101 leerlingen heeft en in 2020 (teldatum 2019) 112. De eigen prognose van de school is dat de school op de teldatum 2013 83 leerlingen telt. Voor het schooljaar 2013-2014 zijn er nu 3 aanmeldingen van vierjarigen.

Directeur, team en ouders van de Jan Nieuwenhuysenschool hebben de afgelopen jaren veel inspanningen verricht om de school te laten groeien. Hiervoor waren twee redenen: allereerst was er de wens om meer levensvatbaar te worden (schaal, organisatie, bekostiging) én daarnaast was er de wens om een meer gemengde school te zijn. Het team heeft succesvol een traject doorlopen om een Daltonschool te worden, waarbinnen zowel aandacht is voor kansarme alsook voor kansrijke kinderen. Er is een oudergroep actief om meer ouders voor de school te interesseren zodat de school een meer gemengde school wordt. Daarnaast is er, zeker de laatste vier jaren, veel aandacht geweest voor verbetering van de kwaliteit van de school. De school heeft, met begeleiding van (externe) deskundigen, activiteiten ondernomen om de resultaten van leerlingen in de basisvaardigheden te verbeteren.

In het najaar 2012 hebben wij geconstateerd dat ondanks alle inspanningen van betrokkenen, de school op de teldatum 2012 weer minder leerlingen heeft dan het jaar daarvoor en ook minder dan geprognosticeerd. Ook is, ondanks heel hard werken van het team, de onderwijskwaliteit niet op het gewenste niveau. Hoewel de school op dit moment een basisarrangement heeft van de Inspectie, voldoet de school niet aan alle eisen van het toezichtskader van de Inspectie. Daarmee loopt de school een grote kans dat bij een nieuw inspectiebezoek op 7 maart a.s. een aangepast arrangement toegekend wordt, dan wel dat de school een zwakke school wordt.

Bovendien blijkt uit de gemeentelijke prognoses dat er in de wijk relatief weinig kinderen zullen zijn om een substantiële groei mogelijk te maken. Het totale aantal leerlingen op de scholen in de subwijk Lombok, Leidscheweg stijgt naar verwachting van 527 in 2013 naar 596 in 2016 en naar 643 in 2020. Dat betekent dat er voor 3 basisscholen circa 70 kinderen in 2016, resp. circa 115 kinderen in 2020 beschikbaar zijn voor de instroom. Zelfs als deze kinderen gelijk verdeeld zouden worden over de 3 scholen in de wijk (wat in het geheel niet conform de huidige belangstellingspercentages is), betekent het voor de Jan Nieuwenhuysenschool een groeipotentieel in 7 jaar tijd van maximaal 40 leerlingen.

Voorgenomen besluit

Op 12 november 2012 heeft het bestuur een voorgenomen besluit genomen tot opheffing van de school per augustus 2013. Wij vinden dit besluit bijzonder spijtig en verdrietig voor kinderen, personeel, ouders en allen die de Jan Nieuwenhuyzenschool een warm hart toedragen. Wij weten dat velen zich verbonden voelen met de school én met voormalig directeur Frank Nafzger, die het boegbeeld van de school was, zich er onvermoeibaar voor inzette en in het voorjaar 2012 overleed.

Wij hebben echter moeten constateren dat de school vanuit het oogpunt van schoolgrootte, kwaliteit en financiën niet levensvatbaar is. Wij willen dat de kinderen van de Jan Nieuwenhuyzenschool een levensvatbare, bij voorkeur gemengde school binnen de wijk kunnen bezoeken die hen, ook op langere termijn, kwaliteit levert.

Dit besluit is op 7 december 2012 schriftelijk ter advisering aan de medezeggenschapsraad voorgelegd.

2. Verantwoording voor de keuze voor opheffing

2.1. Situatie in Lombok

De Jan Nieuwenhuyzenschool is de kleinste school in Lombok. Circa 75% van de leerlingen komt uit de eigen buurt Lombok, 15% komt uit een andere buurt van de wijk West (Nieuw Engeland, Schepenbuurt, Oog in Al of Welgelegen) en 10% van de leerlingen komt van buiten de wijk West. De school heeft 84 % leerlingen van allochtone afkomst en 16% autochtone leerlingen. In Lombok zijn nog twee andere scholen: Jenaplanschool De Brug en de Parkschool. De Brug (PCOU) is de grootste school met ca. 280 voornamelijk autochtone leerlingen en de Parkschool (PCOU) is een school met ca. 130, voornamelijk allochtone en een groeiend aantal autochtone leerlingen. De Jan Nieuwenhuyzenschool is met 89 leerlingen de kleinste school in Lombok.

Ook in de nabijgelegen wijk Nieuw Engeland, Schepenbuurt zijn de scholen relatief klein. Er zijn 2 scholen: de Kameleon (KSU, ca. 95 leerlingen) met de dislocatie Villa Nova (ca. 195 leerlingen) en de Van Asch van Wijckschool (PCOU, ca. 193 leerlingen).

In het eveneens nabijgelegen Oog in Al zijn 4 scholen: obs Oog in Al met twee vestigingen (SPOU, ca. 393 leerlingen), de Dominicusschool (KSU, ca. 520 leerlingen), de 2^e Marxschool (PCOU, ca. 230 leerlingen) en de Eben Haezerschool (ca. 90 leerlingen, waarvan 50% van buiten Utrecht).

In 2010 is er onderzoek gedaan naar de situatie van de scholen in onder andere Lombok ("Ouders nemen de wijk", 2010). Doel was om in beeld te brengen hoe leerlingen verdeeld zijn over de scholen en adviezen te genereren om te komen tot meer gemengde scholen.

Eén van de conclusies van het rapport luidt dat er in Lombok en Nieuw Engeland te veel scholen zijn in relatie tot het aantal basisschoolleerlingen in deze buurten. Dat wordt bevestigd door de gemeentelijke prognoses. De prognose voor Lombok is dat de basisgeneratie basisschoolleerlingen maximaal 792 leerlingen in 2020 zal zijn en dat hiervan 643 leerlingen in Lombok op school zullen gaan. Voor de scholen in Lombok betekent het dat er geringe groei mogelijkheden zijn.

In het rapport "Ouders nemen de wijk" wordt gerapporteerd over een onderzoek naar de motieven die een rol spelen bij de schoolkeuze van ouders in onder andere de wijk Lombok/Nieuwe Engeland. Als meest doorslaggevende motieven worden de goede sfeer van een school, een onderwijskundige aanpak die past bij het kind, en de bereikbaarheid te voet genoemd. Pas op de 17^e plaats vinden we het aansluiten bij geloof of levensbeschouwing. Slechts door 3% van de ouders wordt dit als belangrijk motief voor de schoolkeuze genoemd.

2.2. Analyse situatie Jan Nieuwenhuysenschool

De Jan Nieuwenhuysenschool heeft de afgelopen 10 jaar een vrijwel constant aantal van circa 100 leerlingen gehad. De school had bij de start van de BCPO in 1996 twee vestigingen. In juli 2000 sloot de BCPO de vestiging aan de Vleutenseweg, omdat daar nog slechts 45 leerlingen onderwijs kregen. Praktisch geen van de leerlingen ging over naar de hoofdvestiging aan de Maetsuykerstraat.

SPO Utrecht heeft de school vervolgens altijd buiten fusies gehouden, zodat de school als hoofdvestiging kon blijven bestaan en zodoende maximale bekostiging kon ontvangen. Het bestuur heeft altijd aan directeur en team aangegeven dat zij de school als enige openbare school in de subwijk Lombok in stand wilde houden. De gedachte was dat de school zich, na de grootschalige renovatie van de wijk, zou ontwikkelen tot een kwalitatief goede en gemengde school met een groter marktaandeel in Lombok.

Dankzij de toenmalige bekostiging van achterstandsleerlingen (leerlinggewicht 1,9) beschikte de school over voldoende middelen om de klassen goed te bemensen, te investeren in professionalisering en goede methoden en materialen en ambulante tijd voor onder meer de directeur en de interne begeleider te creëren. Ook het gebouw werd zoveel mogelijk behouden zonder inwoning van andere scholen. Daardoor kon de school, ondanks de geringe omvang, toch als volwaardige school functioneren. Tevens was er ruimte voor de voorschool en naschoolse opvang.

Toen de bevolkingssamenstelling van de wijk veranderde werd, op initiatief van directeur Frank Nafzger en in overleg met het bestuur, een veranderingstraject ingezet om een Daltonschool te worden. De school hoopte zo te ontwikkelen van een achterstandsschool naar een school die aantrekkelijk is voor een breder publiek. Het ontwikkeltraject verliep voorspoedig, maar de schoolomvang nam niet substantieel toe. Hoewel er wat meer autochtone kinderen op school kwamen, zette deze instroom, ondanks de activiteiten van een enthousiaste oudergroep, niet door. Bovendien vertrok een deel van deze leerlingen weer als de kinderen in de middenbouw zaten (deels door verhuizingen, deels door de keuze voor een andere school omdat ouders de samenstelling van leerlingen in de klassen te onevenwichtig vonden).

Met de invoering van het opbrengstgericht werken (2008) kwam naar voren dat de tussen- en eindresultaten op de basisvaardigheden (taal, lezen en rekenen) op de Jan Nieuwenhuysen relatief laag waren. Dat is ook thans het geval. Ook als de school vergeleken wordt met scholen die een vergelijkbare leerlingenpopulatie hebben. De school probeerde door een verbeterde aanpak de resultaten te verhogen. Zo nam de school deel aan de Taalpiloot en werd er m.b.v. Eduniek intensief gewerkt aan schoolontwikkeling.

Het schoolteam zag en ziet zichzelf daarmee voor de moeilijke taak gesteld om enerzijds (in een aantal situaties zeer) kansarme leerlingen goed onderwijs in de basisvaardigheden te bieden en anderzijds de kinderen van hoger opgeleide ouders voldoende uit te dagen met een breed onderwijsaanbod.

Tegelijkertijd betekende de invoering van de nieuwe gewichtenregeling dat de school stapsgewijs minder inkomsten genereerde. Daarmee werd en wordt het moeilijker om de school goed te exploiteren. Zo neemt de formatie per augustus 2013 met 1 fte af en zal dit, uitgaande van een blijvende instroom van 8 leerlingen per jaar (eigen prognose van de school in 2011) ook in het schooljaar 2014-2015 en/of 2015-2016 leiden tot een verlies van 1 fte. Hierbij is uitgegaan van een gemiddeld leerlinggewicht bij instroom.

In 2014 zal het Rijk de bekostiging herzien van de zogenaamde "impulsgebieden", waar Lombok deel van uitmaakt. In 2015 stopt de bekostiging van de zogenaamde "rugzakjes"

voor kinderen die meer zorg nodig hebben, waar de school op dit moment gebruik van maakt.

In het najaar 2012 constateren we dat de school op de teldatum opnieuw minder leerlingen heeft (van 97 in 2011 naar 89 in 2012) en dat er netto slechts 5 nieuwe leerlingen (instroom 7, tussentijdse uitstroom 2) bijkomen in dit schooljaar. Daarnaast is geconstateerd dat er 3 tot 5 leerlingen op school zijn, die eigenlijk te veel problemen hebben om, ondanks extra begeleiding, basisonderwijs te volgen. Aan het einde van dit schooljaar vertrekt een groep 8 van 14 leerlingen. Dat betekent dat het nieuwe schooljaar met 75-80 leerlingen start. Groep 8 telt dat jaar 2 leerlingen.

Tegen het licht van het ontbreken van reële groeimogelijkheden in de toekomst, vinden wij dit perspectief onvoldoende om de school zelfstandig te kunnen laten voortbestaan als kwalitatief goede school. Het bestuur denkt dat de school, gezien het feit dat de kwaliteit niet voldoende is en het feit dat de school al jarenlang de kleinste school in Lombok is, geen goede uitgangspositie heeft om door middel van extra inspanningen substantieel en duurzaam meer leerlingen te trekken. Eerdere inspanningen hebben daar helaas ook niet toe geleid.

2.3. Mogelijke keuzes en afwegingen

Het bestuur is van mening dat de kinderen die thans de Jan Nieuwenhuysenschool bezoeken recht hebben op kwalitatief goed onderwijs dicht bij huis in een school met voldoende omvang, liefst in de eigen wijk Lombok. Zoals in 2.2. geschetst vindt het bestuur dat de Jan Nieuwenhuysenschool niet voldoende in staat is om daar structureel voor te zorgen. Dat heeft te maken met de omvang van de school, de kwaliteit van het onderwijs en de financiën.

Het bestuur heeft een aantal maatregelen overwogen en op de criteria kwaliteit, omvang en perspectief beoordeeld:

1. Samenwerking dan wel fusie met een andere openbare school
2. Opheffing van de school
3. Fusie met een andere school in de wijk

Ad 1: Optie samenwerking dan wel fusie met een andere openbare school

Samenwerking c.q. fusie met een andere school geeft de gelegenheid om faciliteiten te bundelen: bijvoorbeeld het delen van het directeurschap en het benutten van een bredere expertise. Echter, dit heeft geen effect op omvang en groei van de locatie. Bovendien zouden in geval van een fusie de financiële middelen teruglopen, omdat de bedragen die gekoppeld zijn aan een vaste voet per school wegvallen.

Samenwerking met de dichtstbijzijnde obs Oog in Al zou betekenen dat deze school, die al een dislocatie heeft, de aandacht en inzet over drie locaties moet verdelen, waarvan elke dislocatie bovendien een eigen onderwijsconcept zou hebben. In deze optie zou een deel van de kinderen op de dislocatie in Lombok blijven, ervan uitgaande dat er ook een deel van kinderen in Oog in Al naar school zouden gaan. Daarmee wordt het probleem van omvang en kwaliteit niet opgelost. Het zou ook een ongewenste, blijvende uitstroom van kinderen uit Lombok creëren.

Ad 2: Optie opheffing van de school

Wanneer SPO Utrecht besluit de school te sluiten betekent dit dat kinderen met hun ouders op zoek moeten naar een nieuwe school in of buiten de wijk. SPO Utrecht zal dan met alle omliggende scholen trachten afspraken te maken over de opvang en opname van leerlingen. Mogelijk gaat een deel van de huidige leerlingen dan buiten de eigen subwijk naar een ande-

re school. De 10% leerlingen van de school, die van buiten de wijk West komen, kunnen in principe in de eigen wijk naar een (openbare) school. In de wijk West en buiten Lombok bestaat het aanbod van openbaar onderwijs uit twee vestigingen van de obs Oog in AL. Binnen Lombok zijn er nog twee andere scholen, daarop heeft de SPO Utrecht geen invloed.

Ad 3: Samengaan met een andere school in de wijk

Eendachtig het rapport "Ouders nemen de wijk" hebben wij nagedacht en vertrouwelijk verkend of de mogelijkheid bestaat om te komen tot samengaan met een andere school in Lombok, zodat er twee qua omvang meer evenwichtige en levensvatbare scholen in Lombok ontstaan.

Het schoolbestuur van de Parkschool (PCOU), een "ontmoetingsschool" voor leerlingen uit Lombok (zie website van de school), is bereid om hierover afspraken te maken. Indien de Parkschool een substantieel aantal leerlingen van de Jan Nieuwenhuysenschool zou overnemen, wil het schoolbestuur van de Parkschool met de ouders van beide scholen in gesprek over visie en missie en onderwijsaanpak van de school. De SPO Utrecht heeft hier geen invloed op, ouders hebben dat op deze manier wel.

De Parkschool is een vergelijkbare school qua leerlingenpopulatie, die ca. 500 meter van de Jan Nieuwenhuysen vandaan ligt. De school heeft een basisarrangement van de inspectie en een schoolconcept waar wetenschap en techniek en talentontwikkeling extra aandacht krijgen. Net als de Jan Nieuwenhuysenschool streeft de Parkschool er naar om een gemengde school te zijn. Dat is thans al goed gerealiseerd in de groepen 1/2 en groep 3.

3. Wettelijke regelgeving bij het opheffen van een school

De Statuten van SPO Utrecht bepalen in artikel 8 lid 6 dat het bestuur de voorafgaande goedkeuring nodig heeft van de Raad van Toezicht om de gemeenteraad van Utrecht voor te stellen een hoofdvestiging van een school op te heffen. De Raad van Toezicht heeft hiervoor in de vergadering van 22 november jl. toestemming gegeven.

De medezeggenschapsraad (MR) van de Jan Nieuwenhuysenschool heeft inspraak ten aanzien van het voorgenomen besluit. Conform artikel 11 lid 2 van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) en artikel 22 lid b van het MR Reglement van SPO Utrecht heeft de MR adviesrecht bij het besluit tot beëindiging van de werkzaamheden van de school. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op het advies van de MR.

De WMS schrijft ook voor dat een voorgenomen besluit van het bestuur niet definitief mag worden uitgevoerd (1 augustus 2013) zolang er geen besluit(en) is/zijn genomen over de eventuele gevolgen. Ten aanzien van de regeling van de gevolgen van het besluit heeft zowel de personeelsgeleding (WMS artikel 12 lid 1 onder a) als de oudergeleding (WMS artikel 13 lid 1) instemmingsrecht.

Op grond van artikel 48 lid 5 van de Wet op het Primair Onderwijs oefent de SPO Utrecht alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit, met uitzondering van het besluit over de opheffing van een school. Op grond van de statuten kan de SPO Utrecht een dergelijk voorstel aan de gemeenteraad doen.

4. Gevolgen voor kinderen en ouders en voor het personeel

Voor kinderen en hun ouders

Er zijn op dit moment twee modellen denkbaar. Maar er zijn wellicht ook andere scenario's voor de uitvoering van het besluit mogelijk, (de MR bezint zich hier momenteel op). In overleg met de MR zal bepaald worden welk model het beste past.

Voor SPO Utrecht is het belangrijkste doel dat de kinderen van de Jan Nieuwenhuysenschool kwalitatief goed onderwijs krijgen, zo dicht mogelijk bij hun huis. De Parkschool kan wat dat betreft, hoewel geen openbare school, een goed alternatief zijn.

Indien gewenst zal het bestuur actief meewerken aan een traject in samenwerking met PCOU om leerlingen van de Jan Nieuwenhuysenschool over te laten gaan naar de Parkschool. Het bestuur van de Parkschool heeft laten weten dat zij hieraan willen meewerken. Globaal ziet zo'n traject er als volgt uit:

- a. Nadere kennismaking tussen teams van beide scholen en (vertegenwoordigers van) ouders van beide scholen. Rondleiding en informatiebijeenkomsten voor ouders van de Jan Nieuwenhuysenschool op de Parkschool.
- b. Werkgroepen van ouders en personeel van beide scholen vormen, die het bestuur van de Parkschool adviseren m.b.t. identiteit, visie en missie, en het onderwijsconcept van de nieuwe Parkschool. Zij inventariseren welke aspecten van de Jan Nieuwenhuysenschool zij willen behouden ter versterking van de identiteit en het onderwijsconcept van de Parkschool.
- c. Afspraken over de wijze van overgang van leerlingen van de Jan Nieuwenhuysenschool naar de Parkschool: kennismaking voor en (digitale) uitwisseling tussen kinderen, tijdspad, activiteiten om elkaar te ontmoeten en leren kennen.
- d. Werkgroep die de pr van de "nieuwe" school en informatie aan de bewoners van Lombok verzorgt, zodat ook potentiële nieuwe ouders goed geïnformeerd worden over de school.
- e. Overdracht van leerlingen (informatie, leerlingendossier, "warme overdracht") door personeel van de Jan Nieuwenhuysenschool.

Het staat uiteraard ouders vrij zelf te kiezen op welke school zij hun zoon of dochter plaatsen. Voor ouders die liever een openbare school kiezen, zijn er in de wijk West (obs Oog in Al, met twee vestigingen) en in de wijk Centrum (Daltonschool Puntenburg) scholen voor openbaar onderwijs beschikbaar. Ouders van de Jan Nieuwenhuysenschool, die niet in de wijk West wonen, kunnen een beroep doen op een (openbare) school in de eigen woonwijk.

Ten aanzien van de regelingen over deze gevolgen voor kinderen en ouders heeft de oudergeleding van de MR instemmingsrecht. De voorbereidingen en het overleg hierover kunnen starten, het voorstel wordt aan de oudergeleding van de MR voorgelegd wanneer het besluit tot opheffing is genomen.

Voor personeel

SPO Utrecht hanteert een werkgelegenheidsbeleid (CAO PO). Personeel in dienst van SPO Utrecht heeft een bestuursaanstelling en een werkgelegenheidsgarantie. Personeel in vaste dienst van SPO Utrecht en werkzaam op de Jan Nieuwenhuysenschool behoudt de huidige aanstelling, maar krijgt een nieuwe werkplek. Wij zullen in goed overleg met betrokkenen en andere SPO-scholen zoeken naar een nieuwe werkplek. Ten behoeve van de herplaatsing van de medewerkers is er nu een stop ingevoerd op externe werving.

Mochten personeelsleden liever buiten SPO Utrecht willen werken, dan verleent SPO Utrecht medewerking bij het zoeken naar een passende baan.

Wanneer een substantieel deel van de leerlingen naar de Parkschool gaat en dit leidt tot uitbreiding van de formatie van deze school, heeft het bestuur van deze school aangegeven dat zij bereid is om het personeel van de Jan Nieuwenhuysenschool een voorkeurspositie bij de werving van nieuw personeel te geven.

Voor onderwijsondersteunend personeel dat op uitleen- of contractbasis bij de school werkt (UW-bedrijven) eindigt het contract.

In januari en februari 2013 heeft de personeelsadviseur met alle personeelsleden (in dienst van de SPO Utrecht) van de Jan Nieuwenhuysenschool die daar prijs op stelden een gesprek

gevoerd over hun eventuele toekomstwensen. Nadat een definitief besluit is genomen, zullen met ieder personeelslid concrete afspraken gemaakt worden.

Ten aanzien van de regelingen over deze gevolgen voor personeel heeft de personeelsgeleding van de MR instemmingsrecht. De voorbereidingen en het overleg hierover kunnen starten, het voorstel wordt aan de personeelsgeleding van de MR voorgelegd wanneer het besluit tot opheffing is genomen.

5. Stappenplan, tijdpad en communicatie

De volgende stappen zijn ondernomen sinds het voorgenomen besluit op 12 november 2012.

Voorgenomen besluit (november 2012)

Dit besluit is tot stand gekomen na interne beraadslaging en overleg. Vervolgens is een concept voorgenomen besluit, conform de Statuten, ter goedkeuring aan de RvT voorgelegd op 22 november 2012.

De wethouder van Onderwijs is geïnformeerd over het voorgenomen besluit. Op 27 november 2012 heeft het bestuur het personeel, de ouders van de MR en de onderwijsvertegenwoordigers van de Commissie Mens en Samenleving van de Utrechtse gemeenteraad vertrouwelijk geïnformeerd over het voorgenomen besluit. Op 3 december zijn de vakbonden vertrouwelijk geïnformeerd.

Bekendmaking (december 2012)

Op 4 december 2012 heeft het bestuur de ouders van de Jan Nieuwenhuysenschool tijdens een ouderavond geïnformeerd.

Op 5 december 2012 heeft het bestuur de pers geïnformeerd. Vervolgens zijn samenwerkingspartners geïnformeerd.

Advies medezeggenschapsraad (december 2012 en januari 2013)

Op 7 december 2012 heeft het bestuur het voorgenomen besluit ter advisering aan de MR voorgelegd. De MR heeft verzocht om uitstel van de indieningstermijn van 1 februari 2013 (zijnde 6 weken en 2 weken kerstvakantie vanaf de adviesaanvraag), en heeft uitstel gekregen tot 15 februari 2013. Op 15 februari 2013 is advies uitgebracht, waar in hoofdstuk 6 inhoudelijk op wordt ingegaan.

Aangezien het college van bestuur het advies van de medezeggenschapsraad niet geheel wil volgen, heeft zij de MR op 27 februari 2013 in de gelegenheid gesteld daarover nader overleg te voeren alvorens het besluit definitief is genomen. In dat overleg heeft de MR aangegeven dat er ouders in de wijk zijn die zoeken naar mogelijke oplossingen. Dat is wat ons betreft altijd bespreekbaar, tot het moment waarop de sluiting van de school onherroepelijk is geworden.

Besluit (februari 2013)

Het CvB heeft op 27 februari 2013 na overleg met de MR besloten om de gemeenteraad voor te stellen de Jan Nieuwenhuysenschool per 1 augustus 2013 op te heffen. De inhoudelijke reactie op het advies van de MR is beschreven in hoofdstuk 6.

Vorbereidingsfase (april – juli 2013)

Nadat de gemeenteraad het besluit tot opheffen van de Jan Nieuwenhuysenschool heeft genomen, zullen de regelingen voor de gevolgen voor de kinderen en ouders en het personeel moeten worden vastgesteld. De afzonderlijke geledingen van de medezeggenschaps-

raad hebben hierover instemmingsrecht. In hoofdstuk 4 is hier een korte schets van gegeven.

In overleg met team en MR en onder aansturing van het bestuur c.q. de interim-directeur zal een stappenplan gemaakt worden, waarin alle aspecten van de afbouw van de school opgenomen zijn. Het gaat dan om de voortgang van het onderwijs tot augustus 2013, de afbouw en beëindiging van de samenwerking met de voorschool, de naschoolse opvang en andere partners, het voorbereiden en begeleiden van (reeds ingeschreven) leerlingen op een overstap naar een andere school, het opmaken van onderwijskundig rapporten voor de overdracht voor ieder kind, alsmede de daadwerkelijke fysieke stappen die genomen moeten worden met betrekking tot het gebouw en de inrichting.

In werking treden besluit (augustus 2013)

Als het definitieve besluit van de gemeenteraad leidt tot sluiting van de school, zullen alle kinderen per 1 augustus op een andere school worden ingeschreven en zal het schoolgebouw per 1 augustus 2013 worden overgedragen aan de gemeente Utrecht.

De rijksbekostiging zal per die datum beëindigd worden, eventuele andere subsidies voor de school komen ook met ingang van die datum te vervallen.

6. Advies medezeggenschapsraad

Op 15 februari 2013 heeft de MR advies (zie bijlage) uitgebracht over ons voornemen tot sluiting van de Jan Nieuwenhuysenschool over te gaan. Dit advies is op 27 februari 2013 mondeling toegelicht.

Om recht te doen aan het advies zullen wij achtereenvolgens ingaan op het advies zelf, alsmede aan de opmerkingen die in het onderzoek van de oudergeleding van de MR worden gemaakt. Het advies wordt weergegeven in letterlijke citaten in cursieve tekst, onze reactie daarop volgt daar onder.

Het advies en onze reactie daarop maken onlosmakelijk deel uit van de overwegingen om te komen tot ons besluit, en zijn daarom opgenomen in het besluit zelf.

6.1 Advies MR

"De ouders in de MR zijn verrast door uw voornemen om de school te sluiten, omdat de huidige zorgelijke situatie van de school in de afgelopen jaren in de medezeggenschapsraad niet of nauwelijks ter sprake is geweest. In dat geval hadden we kunnen helpen om deze situatie te voorkomen. We willen graag alsnog de kans krijgen om dit te doen. Want wij zijn het met u eens dat er nu iets moet gebeuren wil er een gezonde openbare Daltonschool in Lombok staan."

Wij begrijpen dat de ouders zich verrast voelen door ons voornemen. De zorgelijke situatie van de school, zowel qua kwaliteit als qua omvang is vaker besproken door het bestuur met de directeur. Hierop is, op initiatief van de directeur met bijvoorbeeld ouderinitiatiefgroepen, actie ondernomen. Voor een kort overzicht van de investeringen in de school verwijzen we hier naar het gestelde onder hoofdstuk 1 op pagina 1 en hoofdstuk 2.2 op pagina 3.

Het mogelijke gevolg van deze zorgelijke situatie, namelijk sluiting van de school, is door ons inderdaad niet eerder nadrukkelijk met de MR besproken. We begrijpen dat dit daarom voor MR en ouders onverwacht komt.

"Wij vinden dat alle kinderen naar een openbare school in hun buurt moeten kunnen gaan. Daarnaast hechten we veel waarde aan het Daltononderwijs en zouden het vreselijk vinden als dit uit de wijk zou verdwijnen. Wij zien graag dat de Jan Nieuwenhuysenschool een goede, florierende openbare Daltonschool wordt: dé Openbare School van Utrecht-West."

Een openbare school in elke buurt is niet mogelijk gebleken, in elke wijk wel. Dat heeft te maken met ouders die al dan niet kiezen voor openbaar onderwijs en de omvang van de basisgeneratie in subwijken. De situatie in Lombok en op de Jan Nieuwenhuyzenschool is omschreven in de hoofdstukken 1 en 2.

Voor het behoud van goed onderwijs in Lombok zien wij kansen als een grote oudergroep kiest voor de Parkschool. Het is als oudergroep mogelijk invloed uit te oefenen op het onderwijsconcept van de "nieuwe Parkschool", zie onder hoofdstuk 4 bij regeling van de gevolgen voor kinderen en ouders.

Met de MR zien wij ook graag een goede, florerende openbare Daltonschool in Lombok, maar de situatie is helaas anders. Dat is een realiteit die we als bestuur onder ogen moeten zien. Blijkbaar kiezen ouders niet alleen, en zeker niet in eerste instantie, een school met een bepaalde denominatie: openbaar of bijzonder. Uit het rapport "Ouders nemen de wijk" blijkt maar 3% van de ouders in de wijk Lombok/Nieuw Engeland dit een belangrijk criterium te vinden.

"Wij stellen het zeer op prijs als u samen met de ouders en het team zou willen kijken naar mogelijkheden om openbaar onderwijs in Lombok te behouden. We gaan hierover graag met u in gesprek op woensdagavond 27 februari 2013."

Wij willen ook graag het openbaar onderwijs in Lombok behouden, maar de obs Jan Nieuwenhuyzen open houden is om in dit rapport genoemde redenen helaas niet mogelijk gebleken.

In het overleg met de MR over het advies, is door hen aangegeven dat er ouders in de wijk zijn die zoeken naar mogelijke oplossingen. Dat is wat ons betreft altijd bespreekbaar, tot het moment waarop de sluiting van de school onherroepelijk is geworden.

6.2 Nader onderzoek oudergeleding

Uit het advies van de MR maken wij op dat de conclusies uit het nader onderzoek van de oudergeleding moeten worden gezien als een manier waarop, naar de mening van de MR, de Jan Nieuwenhuyzen een goede, florerende openbare Daltonschool kan worden. Onder 6.1 hebben wij aangegeven dat dat ons inziens niet mogelijk is. De onderbouwing daarvan is in dit rapport terug te vinden. Hieronder zullen we ingaan op de afzonderlijke conclusies van het onderzoek van de oudergeleding

6.2.1 Leerlingprognose

"We concluderen dat het kleine aantal leerlingen vooral te wijten is aan een tekort aan belangstelling voor de school (belangstellingspercentage). Het belangstellingspercentage voor het openbaar onderwijs ligt gemeentelijk op 33%. Gemiddeld kiest dus in Utrecht 1 op de 3 gezinnen voor een openbare school. Dit percentage haalt de Jan Nieuwenhuyzenschool niet. Het aantal potentiële leerlingen in de wijk (basisgeneratie) is echter wel voldoende. Het aantal leerlingen stijgt volgens de leerlingenprognose 2013-2027 van de gemeente. Zowel voor de subwijken Lombok, Leidseweg als voor Oog in Al, Welgelegen en Nieuw Engeland, Schepenbuurt (zie tabel 1). Het feit dat de Jan Nieuwenhuyzenschool de enige openbare Dalton-school in de buurt is, zou betekenen dat het gebied waar de leerlingen vandaan komen (voedingsgebied) groter zou kunnen zijn dan wat tot nu toe wordt gehanteerd en we ook de subwijken Nieuw Engeland en Schepenbuurt tot potentieel voedingsgebied kunnen rekenen."

Het uitzicht op een groter belangstellingspercentage voor de Jan Nieuwenhuyzenschool wordt gerelateerd aan enerzijds het gemiddelde belangstellingspercentage voor openbaar onderwijs in Utrecht, en anderzijds op de aanname dat een Daltonschool een groter voedingsgebied zou hebben. Deze aannames blijken niet te kloppen. De keuze van ouders voor een school worden niet gebaseerd op een gemiddeld belangstellingspercentage. Ook in andere buurten en wijken zien we afwijkingen van dat gemiddelde, overigens zowel naar boven

als naar beneden. Verder verwijzen we ook hier naar de resultaten van het onderzoek naar de keuzemotieven van ouder, zie onder 2.1. Ouders kiezen blijkbaar in deze wijk niet in die mate voor openbaar onderwijs. De aanname dat voor Daltononderwijs een voedingsgebied in andere wijken zou liggen wordt niet nader onderbouwd. Deze aanname lijkt ons niet reëel en wordt ook niet door de cijfers gestaafd.

Marketing heeft in dit verband pas effect als de kwaliteit op orde is, en zich onderscheidt van ander aanbod in de wijk.

6.2.2 Financiën

"De financiële situatie van de school hangt direct samen met het aantal leerlingen op de school. Op 1 oktober 2012 telde de school 89 leerlingen. U noemt voldoende middelen de voorwaarde voor de levensvatbaarheid van de school. We zijn dit met u eens en zien geen redenen in de begroting om te vrezen voor die levensvatbaarheid. De belangrijkste reden hiervoor ligt in de mogelijkheid om meer leerlingen te werven."

De belangrijkste reden voor financiële levensvatbaarheid ziet de oudergeleding in de mogelijkheid om meer leerlingen te werven. Wij delen die aanname niet, zoals onder het vorige punt toegelicht. De leerlingenaantallen lopen verder terug, en daarmee ook het budget. De rekenbeelden voor inzet van de formatie die bij het advies zijn gevoegd zijn qua leerlingenaantallen niet realistisch. De voorbeelden laten overigens zien dat een school van een bepaalde, kleine omvang de inzet van formatie wel voor elkaar krijgt. We hebben in de afgelopen jaren gezien dat dit inderdaad het geval is, maar dat dit nog niet automatisch een goede kwaliteit oplevert. Als een school te klein is zal hij kwetsbaar blijven.

6.2.3 Kwaliteit

"Wij pleiten voor een kwaliteitsimpuls waarin moderne methodes en middelen (zoals een mediatheek, een bibliotheek met goede kinderboeken, voldoende computers en een adequaat netwerk) beschikbaar zijn. Om onderwijs op maat te kunnen bieden, wil het onderwijsteam meer passende werkvormen gebruiken (onder andere projectmatig werken). Voor de sturing is er een sterke, enthousiaste directeur nodig die met verve van onze school weer een bruisende gemeenschap maakt. De kwaliteitsimpuls kan bekostigd worden uit de reguliere begroting, eventueel aangevuld uit het eigen vermogen van de school."

Onder het kopje kwaliteit ligt de focus op de inzet van leermiddelen. Echter, leermiddelen zijn niet de bepalende factor voor goed kwalitatief onderwijs. Er zijn, noch waren in het verleden, belemmeringen om goede materialen aan te schaffen. Echter kwaliteit hangt vooral af van een sterk onderwijsaanbod, een goed pedagogisch klimaat en een duidelijke doorgaande lijn in de school, . Ook de sturing van een sterke, enthousiaste directeur, is helaas niet een bepalende factor gebleken.

6.2.4 Haalbaarheid

"Door middel van deze kwaliteitsimpuls moet het mogelijk zijn om relatief snel (binnen een jaar) resultaten te boeken die door de inspectie als voldoende worden beoordeeld. Een stap in de juiste richting kan leiden tot een positieve tendens op de lange termijn. Om de kwaliteit substantieel te doen stijgen is een meerjarenplan nodig."

Met een kwaliteitsimpuls zou bereikt kunnen worden dat betere resultaten kunnen worden geboekt. Dat is ook thans zichtbaar, maar voldoende kwaliteit handhaven en borgen op lange termijn is moeilijker en kwetsbaarder in een kleine school. De overwegingen die daar een rol bij spelen zijn in hoofdstuk 2 nader onderbouwd.

"Let wel, een investering in kwaliteit schiet zijn doel voorbij als niet op het zelfde moment de belangstelling wordt gewekt bij de ouders uit Utrecht-West voor de Jan Nieuwenhuysenschool."

Wij zijn het hier mee eens, en dat is nu juist de reden dat de diverse voorstellen niet het gewenste effect zullen hebben. Juist de optelsom van alle delen maakt dat nu het besluit voorligt om tot sluiting over te gaan. Het is niet mogelijk om op alle onderdelen verbetering te bereiken, en daarmee kan kwaliteit niet duurzaam geboden worden. Met name de potentiële omvang van de school is hiervoor bepalend.

6.2.5 Toekomstperspectief

"Wij willen graag een aantrekkelijke school blijven voor een gemengde groep kinderen met een verschillende achtergrond en capaciteit. Wij vinden een omvang van 150-160 leerlingen wenselijk, wat financieel nog prima haalbaar is. Dit past bij de wijk."

Vanwege de hiervoor genoemde redenen is een omvang van 150-160 te klein. De opheffingsnorm in Utrecht is 186. De school is dan te kwetsbaar om conjunctuur op te vangen, bij elke afname van leerlingen wordt al snel een kritische grens bereikt.

Een nieuwe samenwerkingschool zal met dit leerlingenaantal ook niet kunnen bestaan, omdat de opheffingsnorm hoger ligt.

Wat biedt dan wel perspectief?

Er is een uitgestoken hand van een ander schoolbestuur. Met zoveel mogelijk leerlingen en ouders kan een bestaande goede school in de wijk verder worden versterkt. Als een substantieel deel van de Lombokse ouders voor deze school kiest bestaat de mogelijkheid (zie onder hoofdstuk 4) om de school vorm te geven die ouders graag willen en die tegemoet komt aan wensen zoals hierboven geschetst. Een aantrekkelijke school in de eigen subwijk met een voldoende omvang om levensvatbaar te zijn voor een gemengde groep kinderen met een verschillende achtergrond en capaciteit.

Het is echter niet aan ons om hier een keuze te maken, dat is aan de ouders.

7. Besluit

In bovenstaande hoofdstukken zijn de overwegingen, alternatieven, adviezen en heroverwegingen geschetst.

Het college van bestuur van de SPO Utrecht besluit de gemeenteraad van Utrecht te verzoeken om de Jan Nieuwenhuysenschool per 1 augustus 2013 op te heffen.